

Lapinkosken ja Harjusrannan yleiskaavojen kirjojokikorentoselvitys

1 Johdanto

Tämä kirjojokikorentoselvitys on Simon kunnan Lapinkosken ja Harjusrannan yleiskaavoi-
tusta palveleva selvitys. Kaava-alueet rajautuvat Simojokeen, joka lukeutuu Natura-alueisiin
(FI1301613). Simojoen Natura-alueen suojelun perustana on kirjojokikorento (1037).

Selvityksen maastotöistä ja raportoinnista on vastannut FM biologi Jari Kärkkäinen FCG Fin-
nish Consulting Group Oy:sta.

2 Kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*)

Kirjojokikorento on kookas ja vihreä jokikorentolaji, joka lisääntyy virtaavien vesien varsilla.
Laji on Suomessa paikoittainen, mutta sillä on suhteellisen laaja levinneisyysalue. Laji suosii
lisääntymispaikkanaan pienten jokien ja leveiden purojen koskikohtia ja niiden kaltaisia vir-
tapaikkoja. Kirjojokikorentoa tavataan varsinkin sora- ja hiekkapohjaisten virtapaikkojen lä-
hiympäristössä (Nieminen & Ahola 2017).

Aikuiset koiraat yleensä istuvat virtapaikkojen vedenpinnan yläpuolelle ulottuvilla kivillä,
mistä ne vartioivat ympäröivää lisääntymisaluetta. Lajin aikuisia on havaittu alkukesästä syk-
syy, mutta pääsääntöisesti aikuisvaihe ajoittuu heinä- ja elokuulle.

Kirjojokikorento on luokiteltu elinvoimaiseksi (LC) Suomessa. Laji on Suomessa rauhoitettu
(LSA 2023/1066, liite 1) sekä sisällytetty EU: n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteisiin II ja IV.

Lajista on havainto Simojoen Tammakoskelta 2016 ja Veitsikoskelta 2010 (Suomen Lajitieto-
keskus 2024). Lapinkoski ja Harjusranta sijoittuvat muutaman kilometrin päähän näistä kos-
kista.

Kuva 1. Kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*).

3 Selvitysalueet

3.1 Lapinkosken osayleiskaava

Simojoen alueelle on laadittu yleiskaava, joka on saanut lainvoiman 28.9.2023. Lapinkosken suunnittelualue jätettiin pois Simojoen yleiskaavasta. Suunnittelun tavoitteena on kaavoittaa Lapinkosken suunnittelualue matkailupalveluiden alueeksi (RM-1-merkintä). Alueella on neljä rakennusta. Rakennukset ovat kalastusmatkailuun liittyviä matkailupalvelujen käytössä olevia rakennuksia (kaksi mökkiä, kokous-/majoitustila, sauna ja kota).

Jokirannan rantakasvillisuus koostuu niitty- ja lehtolajistosta, suursaroista ja kastikoista. Koskialueella on muutamia pintakiviä.

Kuva 2. Lapinkosken osayleiskaava-alue.

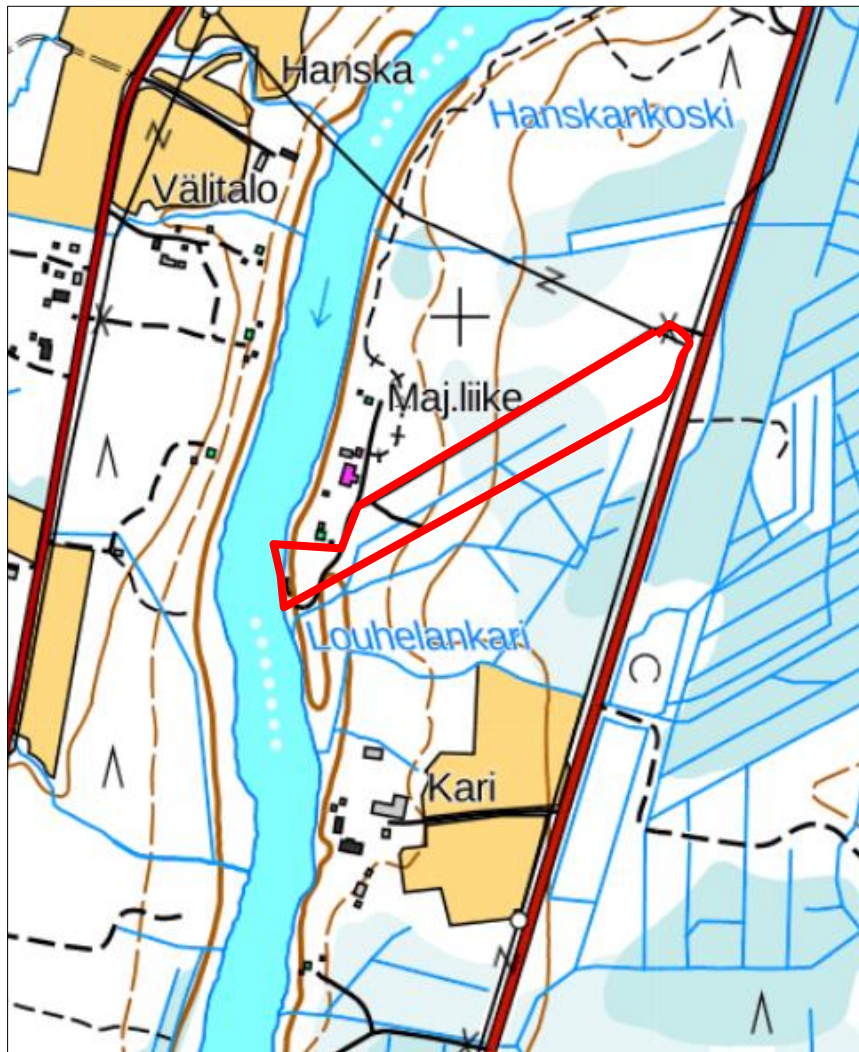

Kuva 3. Lapinkoskessa on muutamia näkyviä pintakiviä ja rantakasvillisuuden vyöhykettä luonnehtivat kiiltopaju, ruohot, suursarat ja heinät.

3.2 Harjusrannan osayleiskaava

Simojoen alueelle on laadittu yleiskaava, joka on saanut lainvoiman 28.9.2023. Harjusrannan suunnittelualue jätettiin pois Simojoen yleiskaavasta. Suunnittelun tavoitteena on laatia Harjusrannan suunnittelualueelle yleiskaava, jossa Harjusrantaan osoitettaisiin matkailupalvelujen aluetta (RM-1) ja leirintäaluetta. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 3,7 ha.

Jokirannan vesirajassa on kapea suursarojen ja kastikoiden muodostama rantakasvillisuuden vyöhyke, näiden joukossa vaihtelevasti niitty- ja lehtolajistoa. Koskialue (Louhelankari) on kaava-alueen ulkopuolella.

Kuva 4. Harjusrannan osayleiskaava-alue.

Kuva 5. Jokirannan vesirajassa on ruohojen, suursarojen ja heinien luonnehtima rantakasvillisuuden vyöhyke.

3.3 Simojoki

Simojoki kuuluu vesistötyyppiin suuret humuspitoiset joet. Kokonaisuudessaan joki on osa Natura 2000 –verkostoa; Simojoki (FI1301613). Natura-alue rajautuu joen välittömään rantaviivaan, eikä rajauksiin juuri sisälly kivennäismaarantoja tulvarajan yläpuolella. Simojoen Natura-alueen suojelun perustana on Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (3210) ja kirjojokikorento (1037). Simojoki on suojeltu koskiensuojelulailla (MUU120042).

4 Menetelmä

Kaava-alueet kartoitettiin 3.7.2024. Lajin esiintymistä selvitettiin kävelemällä hitaasti alueiden rantaviiva läpi ja määrittämällä kiikaria apuna käyttäen havaitut sudenkorennot. Havaittujen kirjojokikorentojen sijaintitiedot tallennettiin ja havaitut yksilöt pyrittiin valokuvaamaan.

Kartoituskäynti tehtiin lämpiminä (+ 17–18 °C), aurinkoisina sekä vähäpilvisenä päivänä, jolloin korennot ovat aktiivisimmillaan ja niiden esiintyminen on helpointa todeta. Tuuli oli heikkoa - kohtalaista (2–4 m/s).

5 Havainnot

5.1 Lapinkosken osayleiskaava

Kaksi lajin koirasta havaittiin kaava-alueen etelärajalta ja yksi alueen pohjoisosalta.

5.2 Harjusrannan osayleiskaava-alue

Yksi lajin koiras havaittiin aivan kaava-alueen pohjoisrajalta. Pääosa reviiristä on kaava-alueen ulkopuolella.

6 Vaikutukset

6.1 Lapinkosken osayleiskaava

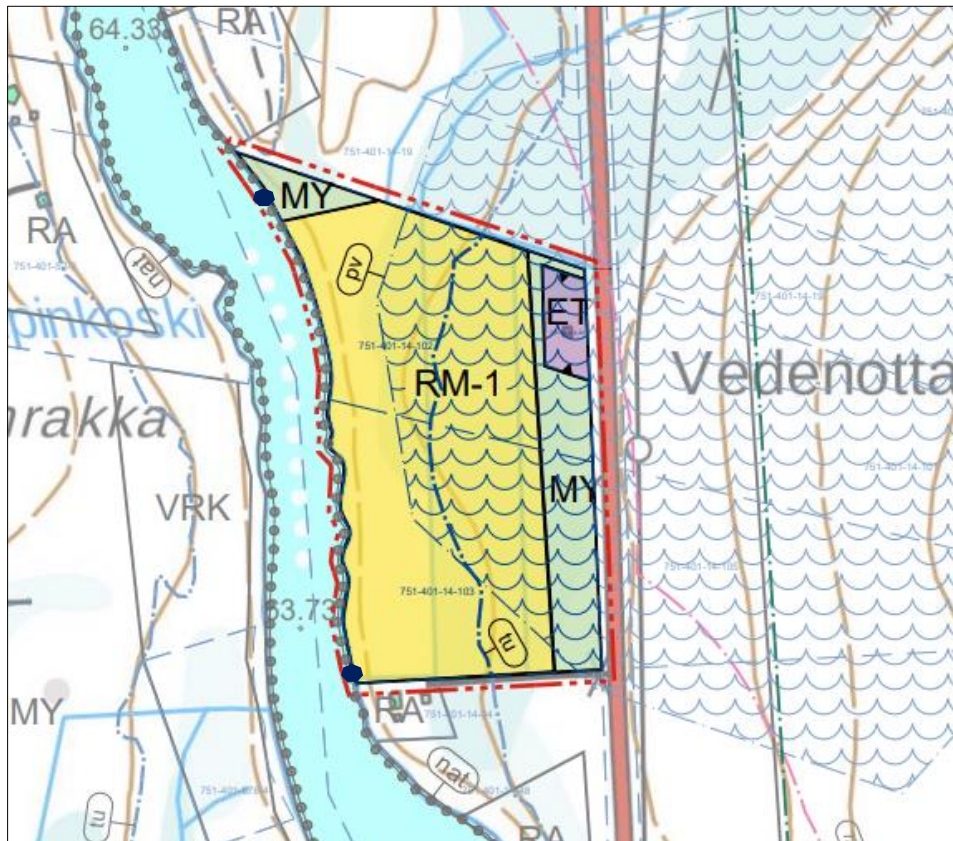
Pohjoinen kirjojokikorentohavainto on MY-alueen rannasta (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä maisema-alue).

Kaavamääräys:

Metsänhakkuu on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että Simojokivarren maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Alueella ei suositella tehtäväksi avohakkuuta eikä peltoja eikä rantoja rajaavaa puustoa suositella kokonaan poistettavaksi.

Vaikutukset:

Lajille sopiva elinympäristö säilyy. Matkailupalvelutoiminta ja virkistyskalastus ei häiritse lajia.

Kuva 6. Ote kaavakartasta. (● = kirjokikorentohavainto, pohjoisosalla yksi ja eteläosalla kaksi).

Eteläosan havainnat (2) on RM-1 (Matkailupalvelujen alue) alueen rajalta.

RM-1 kaavamääräys:

Yhdellä rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 k-m². Jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Yleismääräys: Alle 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta ei saa rakentaa huvimajoja, grillikatoksia tai muita sellaisia rakennelmia, jotka muuttavat häiritsevästi rantamaisemaa.

Vaikutukset:

Lajille sopiva elinympäristö säilyy. Matkailupalvelutoiminta ja virkistyskalastus ei häiritse la-
jia.

Suositus:

Luonnonvaraisen vesi- ja rantakasviston sekä suojaavien pensaikoiden säilyttäminen. Ranta-
vyöhykkeen niittämistä tai raivaamista ei suositeta.

6.2 Harjusrannan osayleiskaava-alue

Kaava-alueen eteläosan havainto leirintäalue (RL) alueen reunalla.

Kaavamääräys:

Alueelle voidaan sijoittaa pienehköjä huoltorakennuksia sekä telttailu- ja asuntovaunupaikkoja.

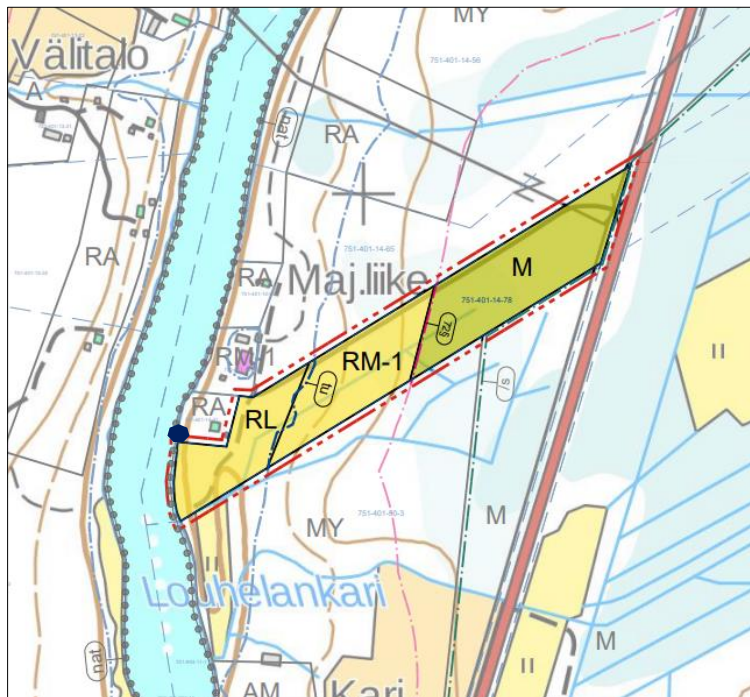
Yleismääräys: Alle 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta ei saa rakentaa huvimajoja, grillikatoksia tai muita sellaisia rakennelmia, jotka muuttavat häiritsevästi rantamaisemaa.

Vaikutukset:

Lajille sopiva elinympäristö säilyy. Matkailupalvelutoiminta ja virkistyskalastus ei häiritse lajia.

Suositus:

Luonnonvaraisen vesi- ja rantakasviston sekä suojaavien pensaikoiden säilyttäminen. Rantavyöhykkeen niittämistä tai raivaamista ei suositeta.

Kuva 7. Ote kaavakartasta. Simojoen rantaan ulottuu leirintäalue (RL) (● = kirjojikorentohavainto, aivan kaava-alueen rajalta).

7 Lähteet

Karjalainen, S. 2010: Suomen sudenkorennot. 2. uudistettu painos. Tammi, Helsinki.

Nieminen, M. & Ahola, A. 2017 (toim.): Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4638-1>

Simon kunta 2024a: Simojoen Lapinkosken yleiskaava, kaavaselostus ja kaavakartta. Luonnos 22.2.2024.

Simon kunta 2024b: Simojoen Harjusrannan yleiskaava, kaavaselostus ja kaavakartta. Luonnos 22.2.2024.

Suomen Lajitietokeskus 2024: <https://laji.fi/> (tietohaku 1.7.2024).